سرمقاله

نقش وکلا در وضعیت موجود

محمد رضا هویدا

اعضای باقی مانده کابینه، دیروز توسط معاون ریاست جمهوری به پارلمان معرفی شدند تا رای اعتماد بگیرند و به کار آغاز نمایند. تعلل در کارها، یکی از مظاهر حکومت وحدت ملی است که برای مردم و افکار عمومی در جهان امری ثابت شده تلقی می شود. هر چند که رهبران حکومت وحدت ملی سعی می کنند، رفتار خود را در پشت پرده مصالح و منافع ملی پنهان کنند، اما به نظر مردم، دولتمردان افغانستان در این دوره از حکومت، نمی توانند به راحتی با هم کنار بیایند و مسایل را به زودی و به سرعت حل و فصل نمایند.

کابینه مهمترین موضوعی بود که توسط رهبران حکومت وحدت ملی برای ماه ها معطل ماند تا آنها به توافق برسند و اعضای کابینه را معرفی نمایند.

کابینه پیشنهادی، قبل از رخصتی های وکلا در زمستان، یک بار به پارلمان معرفی شد ولی بسیاری از نامزد وزرا رای نیاوردند، و البته حدس و گمان هایی در مورد این تصمیم پارلمان وجود داشت که ولسی جرگه می بایست با دقت بیشتری به وزرای پیشنهادی رای می داد.

به باور بسیاری از آگاهان در صورتی که ولسی جرگه عادلانه و بر اساس شایستگی ها رای می داد بسیاری از کسانی که رای اعتماد نیاوردند، می توانستند در کابینه حضور داشته باشند.

پارلمان باری دیگر در موضعی حساس و تعیین کننده ای قرار گرفته اند.

این بار نیز وکلای مردم در موضع انتخاب و اعتماد قرار گرفته اند. مهمترین اصلی که وکلا باید در نظر داشته باشند، نمایندگی از مردم می باشد. وکلا باید در نظر داشته باشند که مردم از آنها چه می خواهند. نظر مردم در مورد ملاک های رای دادن و رای ندادن برای وکلا روشن است. تقریبا شش ماه از عمر حکومت گذشته است و مردم منتظر هستند تا افرادی شایسته و لایق و متخصص را برای تصدی وزارت خانه ها داشته باشند. وکلای پارلمان، در هنگام رای دادن به نامزد وزرا یکی از سخت ترین کارهای خود را به عنوان وکیل و کسانی که از صلاحیت وکالت خود استفاده می کنند، به انجام می رسانند.

نامزد وزرا نیز در ارایه برنامه های خود باید از اغراق، گزافه گویی، مبالغه و وعده و وعیدهایی که قادر به انجام آن نیستند، دوری کنند.

هر حرفی که آنها می گویند توسط مردم رصد می شود و مردم روی حرفهای آنها حساب باز می کنند بناء اگر قادر به انجام کاری نیستند نباید شعار بدهند و نباید مدعی انجام آن شوند.

مسئله اعتماد مهمترین مسئله ای بوده که در سیزده سال گذشته دستخوش تغییرات گسترده ای شده است. مردم افغانستان از حمایت همه جانبه و رفتن میلیونی به پای صندوق های رای گرفته تا ناامیدی و بی اعتمادی به عملکرد دولتمردان و کاهش شمار اشتراک کننده گان در انتخابات، وابسته به عملکرد و عمل به وعده های دولتمردان است.

در روزهای آینده نامزد وزرا با ارایه برنامه ها و پلان های کاری شان، دورنمایی از حضورشان را در وزارت خانه هایی که در آنها معرفی شده اند، به نمایش می گذارند. نامزد وزرا ضعف ها و کاستی های وزارت خانه ها را تا حدودی می گویند و برملا می کنند، وکلا نیز با طرح سئوالهایی به روشن شدن ابعاد بیشتری از حقایق کمک می کنند.

اما همه اینها در نهایت به رای و اعتماد وکلا بستگی دارد که سره را از ناسره تشخیص داده و به کسانی که واقعا توان خدمت و تعهد و قصد خدمت دارند، رای بدهند و از ورود افرادی که نمی توانند و یا نمی خواهند به مردم افغانستان خدمت نمایند جلوگیری نمایند. وکلا این بار نیز همان گونه که رای اعتماد می دهند، خود را در انظار مردم محک می زنند و ثابت می کنند که چه دستاوردهای داشته اند.

وکلا در پرونده خود، رای اعتمادها و سلب اعتمادهای زیادی داشته اند که بر سرنوشت کشور تاثیر مستقیم داشته است. در حقیقت وکلا در به وجود آمدن وضعیت موجود به طور صد در صد نقش دارند.

سال نو و مشکلات کهنه

علی قادری

دگرگونی ها و تغییرات را تنها در دنیایی آدمی می توان شاهد بود. کمتر حیوانی دیگر همانند انسان شاهد تجربه دگرگونی های متفاوت در زندگی خود است. اما انسان افغانی از این جهت تفاوت های فاحش با انسان های دیگر کشور ها دارد. سال ها می گذرد ولی دگرگونی جدی در زندگی آن ها اتفاق نمی افتد. سیر دگرگونی در جهان به گونه ای بوده است که می توان با خوشبینی آن را مثبت انگاشت. اما دگرگونی در زندگی انسان افغانی منفی بوده است. زندگی برای افغان ها تکرار است. مردم افغانستان وارد سال جدید شده است. ولی مشکلات و چالش های کهنه همچنان فراروی آن ها قرار دارد. با این مقدمه سعی می کنم، مشکلات و چالش های فراروی مردم افغانستان و حکومت را بیان دارم.

با روی کار آمدن حکومت جدید انتظار می رفت، مردم افغانستان سال نو متفاوت داشته باشد. اما آغاز سال نو نشان می دهد که مردم افغانستان همچنان به مشکلات که سال ها دست و پنجه نرم می کرد، همچنان دست به گریبان است. مردم همچنان به حکومت روبرو است که دچار بدکارکردی و ناکارآمدی است. حکومت تا هنوز قادر به پاسخ گویی مردم افغانستان نبوده است. از عمر حکومت جدید ماه های زیادی می گذدرد ولی این حکومت تا اکنون نتوانسته است کابینه داشته باشد. نتوانسته است به خواست ها مدنی و مشروع مردم پاسخ گو باشد. از همه مسائل که بگذریم، نهاد های حکومتی حتی قادر به پاسخگویی کار های اداری مردم نبوده است. مردم همچنان در انجام کار های خود با موانع نهاد های حکومتی مواجه است. رهایی ۳۱ گروگان ربوده شده از سوی حکومت وحدت ملی یک خواب و خیال به نظر می رسد. این ها و بسیار موارد دیگر، نشان می دهد که حکومت وحدت ملی ادامه حکومت ناکارآمد قبلی است. تنها تفاوت در نخبگان آن اتفاق افتاده است. سیستم همچنان مثل سابق می ماند.

سال نو امنیت همچنان به عنوان یک مسئله جدی و اساسی برای مردم افغانستان مطرح بوده است. اگر چه پروسه صلح کمی جدی تر از سوی حکومت جدید دنبال می شود ولی به نظر می رسد که در سال نو نیز، کاری مهم از پیش برده نشود. حکومت وحدت ملی برای دست یابی به صلح اگر چه روابط حسنه و خوبی با پاکستان برقرار نموده است و تلاش نموده است از طریق چین و عربستان سعودی پاکستان را تحت فشار قرار دهد تا حکومت افغانستان را در امر صلح یاری نماید اما این رفتار ها موجب کاهش حملات تروریستی گروه های تندرو در افغانستان نشده است. گروه طالبان همچنان به حملات خود ادامه می دهد.

در کنار این مسئله، گروه داعش نیز سر برآورده است. گروهی به نام داعش اگر چه تازه سربرآورده است ولی به باور نگارنده گروه داعش در افغانستان نیرو های خود را از گروه طالبان می گیرد.

افرادی که از کارکرد ها و رفتار های گروه طالبان سرخورده شده اند، به گروه داعش می پیوندد.

یا افرادی که در گروه طالبان خواهان مصالحه و گفتگو با حکومت نیست، وارد گروه داعش می شود. بنابراین، ناامنی یک در سال نو همچنان به عنوان یک مشکل و چالش جدی و اساسی برای مردم افغانستان مطرح است. به احتمال زیاد این مشکل جدی تر نیز باشد.

فساد به عنوان یک پدیده کشنده و مهلک برای جامعه افغانستان همچنان پرقدرت در حال تضعیف بدنه حکومت و جامعه افغانستان است.

مبارزه با فساد همچنان به عنوان یک آله تبلیغاتی مطرح است. در سال نو، فساد باز هم چهره بین المللی افغانستان را مخدوش می کند.

افغانستان به احتمال زیاد دوباره مقام اول و دوم را در سطح بین الملل در امر فساد گسترده از آن خود نماید. حکومت وحدت ملی اگر چه با شعار مبارزه جدی با فساد قدرت سیاسی را به دست گرفت اما کارکرد این حکومت تا اکنون نشان داده است که نخبگان در رأس قدرت نتوانسته است کار های جدی و مهم در امر مبارزه با فساد انجام دهد. حکومت وحدت ملی اگر هم بخواهد به صورت جدی با فساد مبارزه نماید، به خاطر پایه های محکم آن قادر به تضعیف آن در سال جدید نمی باشد. بنابراین، فساد به عنوان یک پدیده اجتماعی و فرهنگی همچنان نهاد های حکومت را با بدکارکردی و ناکارآمدی مواجه خواهد ساخت.

شکاف های اجتماعی قومی از دیر باز در جامعه افغانستان مطرح بوده است. این شکاف ها در زمان کارزار های انتخاباتی فعال تر شد. تعارض های اجتماعی همیشه منجر به تنش شده است.

در مواردی حتی این تعارض نتایج خونبار در پی داشته است. اگر به تاریخ افغانستان نگاهی بیندازیم و ریشه خشونت ها و تعارض را جستجو کنیم حد اقل یکی از اصلی ترین منبع جنگ ها و خشونت ها تعارض ها و شکاف های اجتماعی میان گروه های مختلف قومی بوده است.

شکاف های اجتماعی در سال جدید مثل سال های گذشته و حتی به صورت شدیدتر فعال خواهد بود.

ربوده شدن مسافران از یک قوم از سوی گروه های تندرو و سکوت استراتژیک حکومت و نخبگان سیاسی در قبال این رویداد شکاف اجتماعی را فعال تر می سازد. از آوان ربوده شدن سی و یک انسان هزاره مسئله قومی شد. این می رساند که شکاف های اجتماعی رفتار ها و کنش ها را جهت می دهد. در کنار این مسئله، سکوت استراتژیک حکومت این مسئله را در اذهان برخی گروه های اجتماعی به وجود می آورد که حکومت برخورد قومی و قبیله دارد. بر همین مبنا، شهروندان نیز در برابر حکومت حتی در موارد مشروع ممکن است ایستادگی و مقاومت نماید.

اگر چه احتمال منازعه خشونت آمیز کم است ولی با این هم، فعال تر شدن شکاف ها منجر به تضعیف حکومت می گردد. زیرا، شکاف ها منجر به جهت دهی افراد به سوی احزاب سیاسی نمی گردد زیرا، احزاب به آن پیمانه قوی نیست که بتواند از شکاف های اجتماعی سود جوید و افراد را جذب نماید.

با همه این ها مردم افغانستان گریبان گیر یک مسئله جدید نیز هست. در حکومت رئیس جمهور کرزی با یک دستگی سران حکومت مواجه بودیم. اما در حکومت جدید دودستگی وجود دارد. در یک طرف رئیس جمهور غنی و در طرف دیگر عبدالله عبدالله. این دو طرف و همراهانش بخش عظیم از نیرو های همدیگر را خنثی می کند. اگر حکومت و سران حکومت در انجام اصلاحات قاطع و جدی باشد، این دو دستگی باعث می شود که کاری از پیش برده نشود. بنابراین، در سال جدید امیدواری چندانی برای مردم افغانستان وجود ندارد.

در پایان باید گفت تغییرات جدی با روی کار امدن حکومت جدید صورت نپذیرفته است. در سال پیش رو، امنیت، فساد، گروه های تندرو، شکاف ها و تنش های اجتماعی، کارکرد ها و ناکردکرد های حکومت و نهاد های حکومتی و دهه ها مورد دیگر از مشکلات و چالش های مردم افغانستان است.

همه این چالش ها نیازمند شکل گیری یک دولت مقتدر و در عین حال دموکراتیک است.

بدون دولت و نگاه واقع بینانه امکان برداشتن هر گونه مشکل ممکن نیست.

پیامدهای منفی بی توجهی نسبت به امنیت

عبدالله هروی

در روز های اخیر کشور شاهد افزایش ناامنی می باشد. ناامنی های کنونی محدود به ولسوالی ها و ولایت های دور دست نمانده بلکه حتا در پایتخت کشور نیز مردم احساس امنیت نمی کنند. در واقع پس از ایجاد حکومت وحدت ملی مردم امیدوار بودند و انتظار داشتند که مسئولان حکومت جدید با برنامه های تازه وضعیت ناامنی را مهار و کنترل نمایند. بخصوص که مسئله پیش بردن روند صلح نیز به شدت مورد توجه حکومت جدید قرار گرفته بود این انتظار ها بیش از پیش واقع بینانه به نظر می رسد. اما متاسفانه تمام امیدواری ها و انتظارها نتیجه معکوس داد. یعنی نه تنها در زمینه امنیتی اقدام جدی و امید بخش صورت نگرفت بلکه وضعیت از گذشته هم وخیم تر گردید. اندک نگاهی به نشر گزارش های که به ناامنی آشکار و فیزیکی ارتباط می گیرد به وضاحت نشان می دهد که روند اوضاع چگونه سیر نزولی در پیش داشته و امیدها هر روز کم رنگ شده می رود. همانطور که گفته شد مروری کوتاه بر گزارش های نشر شده در مورد ناامنی می تواند واقعیت را بیش از پیش برای ما روشن سازد.

بطور مثال والی قندوز چند روز قبل هشدار داد که اگر وزارت داخله به خاطر جلوگیری از فعالیت افراد مسلح غیر مسوول در این ولایت اقدامات جدی روی دست نگیرد و صلاحیت لازم را برای وی بخاطر تامین امنیت واگذار ننماید، وی از سمت خود استعفا خواهد داد. وی در دیدار با بزرگان و مو سفیدان ولایت قندوز گفت: حضور گسترده افراد مسلح سبب مشکلات فراوان برای باشندگان این ولایت شده است. والی قندوز بدین باور است که افراد مسلح از حمایت برخی مقام های بلند پایه حکومتی برخوردار هستند. بر بنیاد آخرین گزارش نزدیک به بیست نفر از مردم هزاره که مسافر راه قره باغ – جاغوری بودند توسط افراد مسلح به گروگان گرفته شدند و پس از ساعاتی با پا درمیانی متنفذین محلی از چنگ گروگان گیران رها شدند. گفته شده است علت اصلی گروگانگیری فرار یک دختر از خانواده و دستگیری وی توسط پولیس محلی می باشد که به پولیس محلی جاغوری تسلیم داده شده بود تا وی در خانه امن انتقال داده شود. اما افراد مسلح به بهانه ربودن دختر مردان مسافر هزاره را به گروگان گرفته بودند! هم چنین گزارش ها حاکی از آنست که پنج نفر از مردم هزاره که از ولسوالی دره صوف ولایت سمنگان عازم شهر مزارشریف بودند، در منطقه «باغ پهلوان» ولسوالی شولگره ولایت بلخ از سوی افراد ناشناس ربوده شده و به نقطه نامعلومی برده شده اند. ولسوال شولگره ضمن تایید این گزارش می گوید که تلاش ها برای رهایی افراد ربوده شده آغاز شده است اما وی در مورد علت و انگیزه این آدم ربایی اظهارنظر ننموده است. گفته می شود هرچند در زمان ربودن شدن این افراد از سوی مردمان محل به فرماندهی امنیه شولگره تماس گرفته شده و موضوع آدم ربایی به اطلاع وی رسیده است، اما به دلایل نامعلومی از سوی فرمانده امنیه هیچ اقدامی در جهت رهایی این افراد انجام نگرفته است.بر بنیاد یکی از آخرین گزارش های بدست آمده شماری از نیروهای امنیتی و کارمندان ولسوالی های ناامن کاپیسا، از هشدار طالبان مسلح به آنان ابراز نگرانی شدید کرده اند. این افراد مربوط به ولسوالی های «تگاب» و «اله سای» ولایت کاپیسا هستند گفته اند که طالبان مسلح به آن ها هشدار داده اند که یا به آنان بپیوندند و یا هم خانه هایشان را ترک کنند. از سوی دیگر شاهراه‌ها در هر کشوری نبض اصلی توسعه و انکشاف را تشکیل می‌دهد، ولی این مسیر در کشور ما سالیان زیادی است که در کنترول مرگ‌آفرینان قرار دارد و همواره از مردم قربانی می‌گیرد. شاهراه‌های کابل – هرات، کابل – تورخم، کابل – شمال و کابل – مرکز هر کدام به نحوی ناامن است و شکاف‌های ناشی از ماین‌های کنار سرک یا اسکلت‌های نیم سوخته تانکرها همگی نشان از نبود امنیت در این شاهراه‌ها دارد. انفجارهای مکرر در نقاط مختلف این شاهراه‌ها با گذشت هر روز بیشتر شده و به همان اندازه که شاهراه‌ها را تکه و پاره می‌سازد، امید مردم به رشد و انکشاف را نیز از بین می‌برد. در این اواخر این ناامنی و راهزنی مخالفین شدت و گسترش یافته است. آنان به سادگی تمام مسافرین را بخصوص مسافرین هزاره را از موترهای پولیس پیاده نموده و با خود بعنوان گروگان می برند. نکته جالب این است که تمام این رویدادها و ناامنی در شاهراه های کشور دقیقا درچندقدمی پوسته پولیس اتفاق افتاده است. پوسته های که مسئول تامین امنیت بوده و باید سلامت مسافرین را در برابر راهزنان و مخالفین بعهده داشته باشند.

به هر صورت مجموع آنچه از رویدادهای تکان دهنده اخیر کشور بازگو گردید بدین منظور بود که نشان داده شود که وضعیت امنیتی کشور روز بروز خرابتر شده می رود و بیم آن می رود که در نهایت منجر به یک بحران جدی و مهار ناپذیر گردد. حال پرسش این است که مسئول این وضعیت کیست؟ مردم به کدام مرجع با صلاحیت مراجعه کنند؟ کدام شخص یا نهاد باید به دادخواهی مردم پاسخ بگویند؟ نقش حکومت در این میان چیست؟ نیروهای امنیتی اعم از اردوی ملی و پولیس ملی چه مسئولیتی را بعهده دارند؟ چرا دزدی و راهزنی و گروگانگیری و فعالیت مخالفین در چند قدمی آنان اتفاق می افتد هیچگونه واکنش قاطع و سرکوب کننده از خود نشان نمی دهند؟ این که والی ها شکایت دارند که مخالفین و عناصر مخل نظم و امنیت از سوی مقام های بلند حکومت وحدت ملی حمایت می شوند، چه کسی یا نهادی به این پرسش نگران کننده و تکان دهنده پاسخ می گویند؟ وقتی یک حکومت که حامی مردم و حافظ جان و مال شان است این گونه با دزدان همدست و هم پیمان باشند،مردم امید شان بکجا ببندند؟ و...

واقعیت تلخ آنست که مردم افغانستان نه تنها امروز و در سال های اخیر طعم شیرین امنیت را نچشیده اند، بلکه در طول تاریخ خود، هیچگاه طعم شیرین امنیت واقعی را نچشیده‌اند. حاکمیت‌های قبلی در اوج قدرت و توانمندی‌های شان با اینکه در بخش‌هایی از جغرافیای این کشور صرف امنیت جانی مردم را فراهم کرده بودند، اما در بسیاری از مناطق کشور همین کمترین حق مردم هم، ناچیز و کمرنگ بوده است، به گونه‌ای که هرازچندگاهی حاکمان محلی، حاکمیت مرکزی را با چالش‌های امنیتی مواجه کرده‌اند. ناامنی میراث تاریخی نسل‌های کشور است، همین هدیه شوم حاکمان عیاش، مصلحت‌گرا و معامله‌گر، امروز کشور را جهنمی در دنیا ساخته است، چنان که سال‌های متمادی مردم ما در این آتش سوخته و می‌سوزند.

گمان بر این است همانگونه که حکومت های گذشته نسبت به سرنوشت مردم بی اهمیت بودند، زمامداران کنونی با آنکه مشروعیت خود را به مردم نسبت می دهند اما بطور دلسوزانه نسبت به مردم و تامین امنیت آنان اهمیت نمی دهند. اتخاذ چنین سیاستی همانگونه که به نفع زمامداران گذشته تمام نشد؛ اکنون نیز هشدار داده می شود که چنین سیاست بی توجهی نسبت به تامین امنیت شهروندان، بخصوص این که ناامنی قومیت های خاص را بیش از همه مورد هدف قرار داده و یا از نگاه های دولتمردان فراموش شده است، پیامدهای ناگواری را برای شان بدنبال خواهد داشت. آنان اگر به تصور خود باد می کارند، بایستی منتظر باشند که فردا توافان درو خواهند کرد!

کارتون روز

وضعیت شاهراه ها

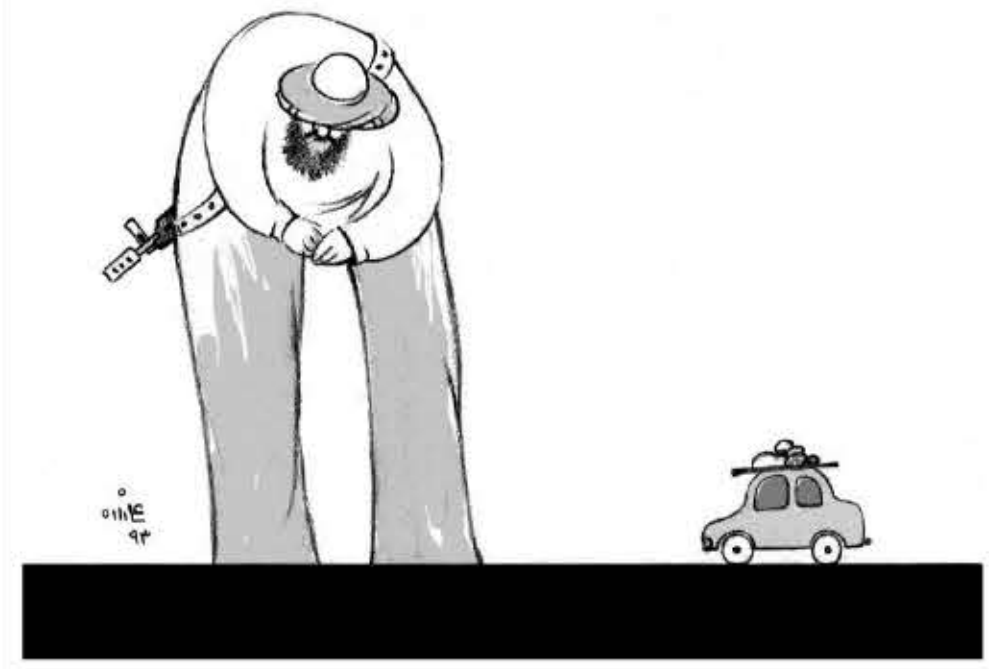

روزنامه افغانستان The Daily Afghanistan

□صاحب امتیاز: داکتر حسین یاسا ۰۷۹۹٤۰۸۲۷۱
□مدیر مسوول: محمد رضا هویدا ۰۷۹۸۳٤۱۸٦۱
□سردبیر : حفیظ الله زکی ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱

□ کاریکاتوریست: خالق علی زاده

□دیزاین: محمد صالحی، علی‌اصغر زاهدی
□مسئول وب سایت: محمد علی بهرامی

□آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر V- ۱۳۷

Daily Outlook AFGHANISTAN

روزنامهٔ افغانستان از همهٔ دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهدهٔ نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com